

Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE GLIWICKIM
ZA ROK 2013**

POWIATOWY RAPORT ROCZNY

II/P/2013

CZEŚĆ I

Gliwice 2014

*Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła*

Opracowanie: © Andrzej Kasperek

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
I. Założenia ogólne do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	4
II. Analiza i diagnoza	7
1. Bezrobocie i oferty pracy według zawodów	7
2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe.....	12
3. Podsumowanie.....	15
Załączniki.....	17
Załącznik nr 1. T-I/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie gliwickim. Stan na koniec 2013 roku.	
Załącznik nr 2. T-I/P-3. Oferty pracy według zawodów w powiecie gliwickim w 2013 roku.	
Załącznik nr 3. T-I/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie gliwickim w 2013 roku.	
Załącznik nr 4. T-I/P-6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2013 roku.	
Załącznik nr 5. T-I/P-8. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie gliwickim w 2013 roku.	

WSTĘP

Powiatowy raport pn. „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2013 roku*” realizowany jest na podstawie zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które nakładają na samorządy powiatowe „opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia”¹ oraz na systemie statystyczno-sprawozdawczym z rynku pracy (sprawozdanie MPiPS-01). W raporcie stosowana jest klasyfikacja zawodów i specjalności obowiązująca od 1 lipca 2010 r.²

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE DO MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH³

Prezentowana w opracowaniu metoda wykorzystuje istniejące w tym zakresie dotychczasowe doświadczenia w kraju, w tym m.in:

- **Międzygminnego Ośrodka Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic (eksperyment gliwicki),⁴**
- projekt prof. M. Kabaja opublikowany w książce pt. „Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu” (Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 1997)⁵.

Podstawowe definicje

- **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.
- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

¹ Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 nr 69 poz. 415 z późniejszymi zmianami), Art. 9

² Od 1 lipca 2010 r. obowiązuje klasyfikacja zawodów i specjalności wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 82 z dnia 17 maja 2010 r., poz. 537).

³ Rozdział ten został opracowany na podstawie „Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, przesłanych wszystkim urzędom pracy przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w roku 2005

⁴ J.Rittau, A.Kasperek, R.Rewkowski „*Monitoring rynku pracy Gliwic, Knuruwa i Pyskowic z uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych; Gliwice 1994-97*” Międzygminny Ośrodek Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic; Gliwice 1998

⁵ Szerzej: B.Lukaszewicz *Analiza dorobku metodologicznego oraz efektywności praktycznej monitoringu rynku pracy według zawodów, stosowanego w różnych ośrodkach w kraju*; Studia i materiały Tom IX, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych Warszawa 2002

- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA METODYCZNE DO OPRACOWANIA ROCZNEGO RAPORTU POWIATOWEGO (RAPORT – II/P)

Źródłem informacji do opracowania części 1 RAPORTU – II/P/2013 są:

- wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z załącznika 3 – „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” i załącznika 2 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” do sprawozdania MPiPS-01. Powyższe dane zawarte są w tabelach załączonych do raportu.
- roczne powiatowe raporty „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie gliwickim” za lata 2009 - 2012.

Mierniki stosowane do monitoringu

- 1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k (\bar{N}_I^k)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w 2013 roku,

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w 2013 roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12} \quad (2) \quad \bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w zawodzie k

- 2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad \text{dla } \bar{O}_I^k \neq 0 \text{ i } \bar{B}_I^k \neq 0 \quad (4)$$

gdzie:

\bar{O}_I^k , \bar{B}_I^k są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Ponadto:

- w przypadku, jeżeli wskaźnik intensywności jest równy 0 lub MAX tzn. liczba bezrobotnych albo liczba ofert pracy jest równa 0, to dla określenia, czy zawód jest deficytowy lub nadwyżkowy bierze się pod uwagę średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej (\bar{N}_I^k), tzn. dla:

$\bar{N}_I^k > 1$, zawód jest nadwyżkowy,

$\bar{N}_I^k < -1$, zawód jest deficytowy ,

$-1 \leq \bar{N}_I^k \leq 1$, zawód jest zrównoważony

- zawody, które pojawiły się w statystykach, dla których $\bar{O}_I^k=0$ i $\bar{B}_I^k=0$, zostały zakwalifikowane do zawodów wykazujących równowagę.

3) *Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k* ($W_{d,l}^k$)

$$W_{d,l}^k = \frac{B_{d,l}^k}{B_I^k} \cdot 100\% \quad (5)$$

gdzie:

$B_{d,l}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu na koniec 2013 roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu na koniec 2013 roku.

Przyjęto, że określenie „absolwent” odnosi się do osób, które ukończyły naukę w szkole lub na uczelni wyższej, nie później niż 12 miesięcy temu.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. BEZROBOCIE I OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

Liczba osób bezrobotnych w powiecie gliwickim zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec 2013 wynosiła 3945 (o ponad sto osób więcej niż pod koniec 2012 roku), z czego 56% stanowiły kobiety.

Tabela 1. Struktura bezrobocia w powiecie gliwickim na koniec lat 2013 i 2012

	rok	ogółem bezrobotnych	w tym				
			kobiety	absolwenci		powyżej 12 miesięcy	
				ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
liczba bezrobotnych	2013	3945	2194	105	68	988	596
	2012	3817	2235	83	54	895	545
odsetek w stosunku do ogółu bezrobotnych	2013	100%	56%	3%	2%	25%	15%
	2012	100%	59%	2%	1%	23%	14%
odsetek kobiet w danej grupie bezrobotnych	2013	-	56%	-	65%	-	60%
	2012	-	59%	-	65%	-	61%

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

W porównaniu z końcem 2012 roku zmieniła się struktura bezrobocia. Pomimo wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych, zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet. Zmalał odsetek absolwentek - stanowiły one 65% ogółu absolwentów. Udział osób długotrwale bezrobotnych (osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy) w ogólnej liczbie bezrobotnych systematycznie wzrasta od roku 2010 (patrz Tabela 1).

Tabela 2. Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w powiecie gliwickim na koniec 2013 roku

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba bezrobotnych	odsetek bezrobotnych	w tym*				
				kobiety	absolwenci		osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy	
					ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
000000	Bez zawodu	656	16,6%	16,9%	10,5%	2,9%	3,1%	2,0%
522301	Sprzedawca	414	10,5%	18,2%	11,4%	17,6%	13,2%	21,8%
722204	Ślusarz	119	3,0%	0,4%	-	-	4,0%	0,5%
512001	Kucharz	78	2,0%	3,0%	-	-	2,4%	3,7%
331403	Technik ekonomista	73	1,9%	3,1%	1,0%	1,5%	1,6%	2,7%
711202	Murarz	64	1,6%	-	-	-	1,4%	-
931301	Robotnik budowlany	56	1,4%	-	-	-	1,6%	-
911207	Sprzątaczką biurowa	54	1,4%	2,5%	-	-	2,8%	4,7%
432103	Magazynier	52	1,3%	0,8%	-	-	1,9%	2,0%
514101	Fryzjer	52	1,3%	2,3%	2,9%	2,9%	1,4%	2,3%
	Razem 10 zawodów	1618	41,0%	47,1%	25,7%	25,0%	33,6%	39,8%

* odsetek w odniesieniu do danej grupy bezrobotnych

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Zdecydowanie największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych - podobnie jak w poprzednich latach - stanowiły osoby bez zawodu (prawie 17%). Znaczny odsetek (ponad 10%) stanowili *Sprzedawcy (522301)*. Dziesięć zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (przyjmując, że osoby bez zawodu tworzą na potrzeby statystyki grupę „bez zawodu”) generowało 41% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (patrz *Tabela 2*). W czterech z tych zawodów kobiety stanowiły ponad 90% bezrobotnych (*sprzątaczką biurową - 100%* bezrobotnych, *fryzjer - 98%*, *sprzedawca - 97%*, *technik ekonomista - 92%*).

Tabela 3. Struktura i ranking 5 zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w powiecie gliwickim na koniec 2013 roku*

	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek absolwentów w odniesieniu		
			ogółem	absolwentów	do ogółu bezrobotnych absolwentów	do ogółu bezrobotnych w zawodzie	
1	522301	Sprzedawca	414	12	11,4%	3%	
2	000000	Bez zawodu**	656	11	10,5%	2%	
3	514101	Fryzjer	52	3	2,9%	6%	
4	263102	Ekonomista	20	3	2,9%	15%	
5	263204	Socjolog	8	3	2,9%	38%	
Razem dla 5 zawodów					30,5%		

* w pozostałych 61 zawodach zarejestrowanych było po dwóch lub jednym bezrobotnym absolwencie

** głównie absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Absolwenci szkół lub uczelni stanowili 3% ogólnej liczby bezrobotnych (patrz *Tabela 1*). Zarejestrowani byli w 66 zawodach. Tylko pięć z nich generowało ponad 30% bezrobotnych absolwentów. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów *bez zawodu* oraz *sprzedawców*, zdecydowanie wzrosła w porównaniu z końcem ubiegłego roku (patrz *Załącznik 1* i *Tabela 3*).

Tabela 4. Struktura i ranking 10 zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, w powiecie gliwickim na koniec 2013 roku

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek*	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
			ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
1	522301	Sprzedawca	414	130	13,2%	31%
2	722204	Ślusarz	119	40	4,0%	34%
3	000000	Bez zawodu	656	31	3,1%	5%
4	911207	Sprzątaczką biurową	54	28	2,8%	52%
5	512001	Kucharz	78	24	2,4%	31%
6	432103	Magazynier	52	19	1,9%	37%
7	411004	Technik prac biurowych	40	18	1,8%	45%
8	331403	Technik ekonomista	73	16	1,6%	22%
9	931301	Robotnik budowlany	56	16	1,6%	29%
10	515303	Robotnik gospodarczy	39	15	1,5%	38%

* odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie, do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Wśród zawodów o największej liczbie bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, aż pięć z nich: *sprzedawca, ślusarz, sprzątaczką (biurowa), technik prac biurowych (pracownik biurowy), kucharz* oraz grupa osób bez zawodu utrzymuje się w pierwszej „10” od 2005 roku.

Na rynku pracy powiatu gliwickiego na koniec 2013 roku zidentyfikowano 646 zawody. Dla 73 zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100% (tzn. wszyscy bezrobotni byli zarejestrowani powyżej 12 miesięcy). Ale w 82% z nich zarejestrowano tylko 1 osobę bezrobotną (patrz Załącznik 4).

Tabela 5. Ranking zawodów* według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w powiecie gliwickim na koniec 2013 roku (fragment)

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek**	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
			ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
1	931205	Robotnik drogowy	10	6	0,6%	60%
2	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	21	12	1,2%	57%
3	713102	Malarz budowlany	14	8	0,8%	57%
4	911207	Sprzątaczką biurowa	54	28	2,8%	52%
.....						
65	000000	Bez zawodu	656	31	3,1%	5%

* w rankingu umieszczono zawody (65), w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych

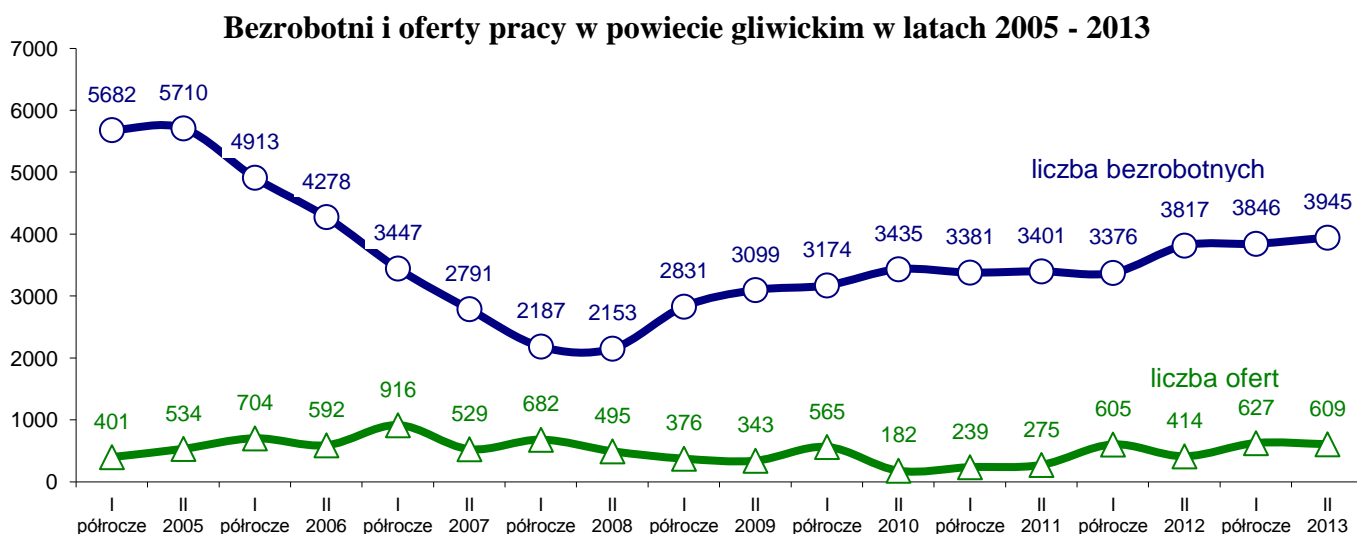
** odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie, do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Spośród zawodów, w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych (65 zawodów), dla 5 zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł ponad 50% (tzn. ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych znajdowała się w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy). Żaden z zawodów w tej grupie nie miał wskaźnika równego 0%. Duża liczba osób bezrobotnych bez zawodu, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, nie przełożyła się na wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia (patrz Tabela 5).

Od początku 2009 roku w powiecie gliwickim utrzymuje się – niestety - systematyczny wzrost liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach. Pozytywnym faktem jest równoczesny wzrost liczby ofert pracy. W roku 2013 liczba ofert pracy będących w dyspozycji PUP była największa od 2007 roku.

Wykres 1.

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: *robotnik gospodarczy* – 515303 (prawie 12% wszystkich ofert), *kierowca samochodu ciężarowego* – 833203 i *technik prac biurowych* – 411004 (patrz Tabela 6). *Kierowca samochodu ciężarowego* utrzymuje się w pierwszej dziesiątce zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku pracy od 2005 roku. Dla pięciu zawodów z pierwszej 10 (patrz Tabela 6) wskaźnik długotrwałego bezrobocia utrzymuje się na poziomie powyżej 30%: *kierowca samochodu ciężarowego* – 833203 (45%), *technik prac biurowych* – 411004 (45%), *robotnik gospodarczy* – 515303 (38%), *magazynier* – 432103 (37%), *sprzedawca* – 522301 (31%).

Tabela 6. Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie ofert pracy w powiecie gliwickim w 2013 roku

lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert	Odsetek ofert w ogólnej liczbie ofert
1	515303	Robotnik gospodarczy	146	11,8%
2	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	60	4,9%
3	411004	Technik prac biurowych	52	4,2%
4	432103	Magazynier	50	4,0%
5	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	44	3,6%
6	522301	Sprzedawca	34	2,8%
7	911290	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	33	2,7%
8	325905	Opiekunka dziecięca	32	2,6%
9	222101	Pielęgniarka	31	2,5%
10	932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	27	2,2%
Razem dla 10 zawodów				41,2%

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Analiza struktury osób bezrobotnych oraz ofert pracy w 2013 roku według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) pokazuje, że największa liczba osób bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” (prawie 28% ogółu bezrobotnych), „Przetwórstwo przemysłowe” (ponad 27%) oraz „Budownictwo” (prawie 15%). W tych samych sekcjach wystąpiło również największe zapotrzebowanie na pracowników: „Przetwórstwo przemysłowe” (ponad 17% wszystkich ofert), „Handel” oraz „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (ponad 15%) - patrz Tabela 7.

Tabela 7. Struktura osób bezrobotnych oraz ofert pracy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w powiecie gliwickim w 2013 roku

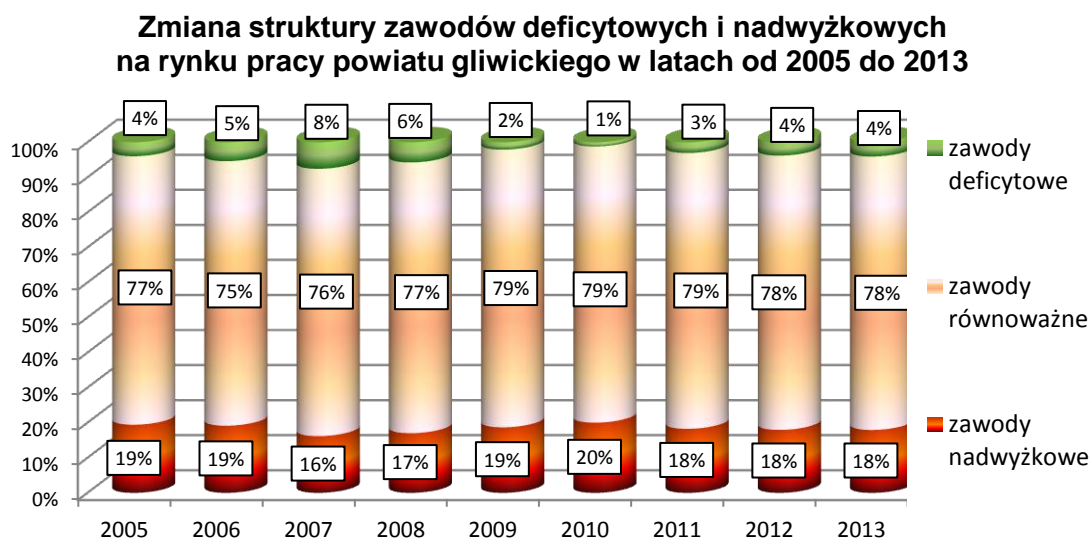
Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w 2013r.	stan w końcu 2013r.	zgłoszone w 2013r.	stan w końcu 2013r.
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1108	743	190	9
Przetwórstwo przemysłowe	1082	937	211	6
Budownictwo	594	360	133	4
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	242	187	186	27
Transport i gospodarka magazynowa	147	141	33	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	124	65	11	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	110	84	50	3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	95	91	127	4
Górnictwo i wydobywanie	87	54	0	0
Pozostała działalność usługowa	67	46	10	2
Edukacja	62	42	112	4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	53	31	88	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47	52	17	0
Informacja i komunikacja	34	16	5	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	32	27	20	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	27	19	8	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	26	32	11	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	25	24	22	2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	5	2	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	0	0	0	0

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

2. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

Analizując dane uzyskane z systemu „Syriusz”⁶ dla powiatu gliwickiego, dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych (patrz *Załącznik 3 i 4*), zidentyfikowano w 2013 roku 301 elementarnych grup zawodowych oraz 741 zawodów/specjalności. W 82% (611) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 28% (207) zarejestrowano oferty pracy.

Wykres 2.

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Spośród zidentyfikowanych zawodów wyodrębniono zawody deficytowe i nadwyżkowe oraz wykazujące równowagę⁷. Pomimo wzrostu liczby zidentyfikowanych zawodów w porównaniu z rokiem poprzednim (2012 – 713, 2013 – 741), nie zmieniła się struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Zawody wykazujące równowagę stanowiły 78%⁸ ogólnej liczby zawodów (patrz Wykres 2). Nie wpływały one w zdecydowany sposób na zmiany na rynku pracy. Zawody deficytowe - czyli poszukiwane na rynku pracy - stanowiły 4% wszystkich zawodów. Zawody nadwyżkowe - tzn. takie, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie - stanowiły 18% wszystkich zawodów (patrz Wykres 2). Spośród nich największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu (patrz *Tabela 2*).

⁶ Patrz: www.mz.praca.gov.pl/Puls2/

⁷ Patrz str. 6

⁸ Uwzględniono wszystkie zidentyfikowane zawody niebędące zawodami deficytowymi albo nadwyżkowymi.

Tabela 8 przedstawia wszystkie (30) zawody deficytowe. Wśród nich były trzy na poziomie wykształcenia wyższego (*pielęgniarka, inżynier elektryk i specjalista do spraw szkoleń*). i siedem poziomie wykształcenia średniego.

Tabela 8. Ranking zawodów deficytowych w powiecie gliwickim w 2013 roku

lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
			liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
1	811301	Górnik eksploatacji otworowej	1,67	0,00	-1,67	MAX
2	532102	Opiekun medyczny	1,17	0,00	-1,17	MAX
3	325905	Opiekunka dziecięca	2,67	0,33	-2,33	8
4	712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,67	0,08	-0,58	8
5	811104	Operator koparki	0,58	0,08	-0,50	7
6	222101	Pielęgniarka	2,58	0,50	-2,08	5,1667
7	721301	Błacharz	0,83	0,17	-0,67	5
8	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	5,00	1,08	-3,92	4,6154
9	911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	2,75	0,67	-2,08	4,125
10	515303	Robotnik gospodarczy	12,17	3,00	-9,17	4,0556
11	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,67	0,92	-2,75	4
12	311703	Technik górnictwa podziemnego	1,33	0,33	-1,00	4
13	215103	Inżynier elektryk	0,33	0,08	-0,25	4
14	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	0,33	0,08	-0,25	4
15	811105	Operator koparko - ładowarki	0,33	0,08	-0,25	4
16	712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,75	0,25	-0,50	3
17	961302	Robotnik placowy	1,25	0,58	-0,67	2,1429
18	931207	Robotnik torowy	2,17	1,08	-1,08	2
19	334302	Asystent dyrektora	0,17	0,08	-0,08	2
20	712202	Glazurnik	0,17	0,08	-0,08	2
21	721302	Błacharz budowlany	0,17	0,08	-0,08	2
22	751290	Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,17	0,08	-0,08	2
23	752206	Stolarz galanterii drzewnej	0,17	0,08	-0,08	2
24	834202	Operator maszyn drogowych	0,17	0,08	-0,08	2
25	711101	Konserwator budynków	0,50	0,33	-0,17	1,5
26	242403	Specjalista do spraw szkoleń	0,25	0,17	-0,08	1,5
27	611303	Ogrodnik	0,25	0,17	-0,08	1,5
28	711601	Brukarz	0,83	0,58	-0,25	1,4286
29	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	0,33	0,25	-0,08	1,3333
30	962902	Dozorca	1,00	0,83	-0,17	1,2

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabele 9 i 10 przedstawiają 31 najbardziej nadwyżkowych zawodów. Wśród nich cztery (*Specjalista administracji publicznej, Ekonomista, Specjalista do spraw marketingu i handlu, Pedagog*) są na poziomie wykształcenia wyższego, a 12 zawodów jest na poziomie wykształcenia średniego – technicznego.

Tabela 9. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2013 roku (według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu równego zero)

lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
			liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
1	000000	Bez zawodu	0	81,50	81,50	0
2	331403	Technik ekonomista	0	8,08	8,08	0
3	311504	Technik mechanik	0	4,08	4,08	0
4	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0	2,67	2,67	0
5	723390	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0	2,67	2,67	0
6	933304	Robotnik magazynowy	0	2,58	2,58	0
7	741290	Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	0	2,17	2,17	0
8	311204	Technik budownictwa	0	2,08	2,08	0
9	311408	Technik elektronik	0	2,00	2,00	0
10	242217	Specjalista administracji publicznej	0	1,75	1,75	0
11	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0	1,75	1,75	0
12	235107	Pedagog	0	1,67	1,67	0
13	721306	Blacharz samochodowy	0	1,67	1,67	0
14	422402	Technik hotelarstwa	0	1,58	1,58	0
15	712601	Hydraulik	0	1,58	1,58	0
16	723105	Mechanik samochodów osobowych	0	1,58	1,58	0

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 10. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2013 roku (według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu różnego od zera)

lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
			liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
1	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,08	4,58	4,50	0,0182
2	512002	Kucharz małej gastronomii	0,08	4,50	4,42	0,0185
3	351203	Technik informatyk	0,08	2,92	2,83	0,0286
4	263102	Ekonomista	0,08	2,33	2,25	0,0357
5	722204	Ślusarz	0,50	13,67	13,17	0,0366
6	753105	Krawiec	0,17	4,08	3,92	0,0408
7	712101	Dekarz	0,08	1,42	1,33	0,0588
8	524902	Doradca klienta	0,08	1,33	1,25	0,0625
9	514101	Fryzjer	0,42	6,17	5,75	0,0676
10	522301	Sprzedawca	2,83	41,42	38,58	0,0684
11	311303	Technik elektryk	0,17	2,33	2,17	0,0714
12	321301	Technik farmaceutyczny	0,08	1,08	1,00	0,0769
13	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,08	1,08	1,00	0,0769
14	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,17	1,83	1,67	0,0909
15	751201	Cukiernik	0,33	3,58	3,25	0,093

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

3. PODSUMOWANIE

- Liczba osób bezrobotnych z terenu powiatu gliwickiego, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach, na koniec 2013 roku wynosiła ponad 3945.
- Kobiety stanowiły 56% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (spadek o 3 punkty procentowe w stosunku do 2012 roku).
- Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych – podobnie jak poprzednich latach - stanowiły osoby bez zawodu (prawie 17%).
- Ponad 40% wszystkich bezrobotnych, stanowiły osoby zarejestrowane w dziesięciu zawodach: *sprzedawca, ślusarz, kucharz, technik ekonomista, sprzątaczką biurową, murarz, robotnik budowlany, fryzjer, magazynier* oraz *osoby nieposiadające zawodu* (siedem pierwszych z wymienionych zawodów od 2010 roku znajduje się w dziesiątce zawodów o największej liczbie bezrobotnych).
- 25% ogółu bezrobotnych stanowią osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy (zdecydowany wzrost w porównaniu z rokiem 2010).
- Tylko 3% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni.
- W 2013 roku dla powiatu gliwickiego było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy 1236 ofert pracy (prawie dwukrotny wzrost w porównaniu z rokiem 2011).
- Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: *robotnik gospodarczy, technik prac biurowych i kierowca samochodu ciężarowego*.
- *Kierowca samochodu ciężarowego* utrzymuje się w pierwszej dziesiątce zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku pracy od 2005 roku.
- Największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji *„Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”* (prawie 28% ogółu bezrobotnych), *„Przetwórstwo przemysłowe”* (ponad 27%) oraz *„Budownictwo”* (prawie 15%).
- Najwięcej ofert pracy zgłoszono w sekcjach: *„Przetwórstwo przemysłowe”* (ponad 17% wszystkich ofert), *„Handel”* oraz *„Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”* (ponad 15%).
- Na podstawie wygenerowanych danych zidentyfikowano w 2013 roku 301 elementarnych grup zawodowych oraz 741 zawodów/specjalności.
- W 82% zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 28% zarejestrowano oferty pracy.
- Zawody wykazujące równowagę, niewpływające na zmiany na rynku pracy, stanowiły 78% wszystkich zawodów.

- Zawody nadwyżkowe stanowiły 18% ogólnej liczby zawodów.
- Wśród 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów tylko cztery (*Specjalista administracji publicznej, Ekonomista, Specjalista do spraw marketingu i handlu, Pedagog*) są na poziomie wykształcenia wyższego, a 12 zawodów jest na poziomie wykształcenia średniego – technicznego
- Zawody deficytowe stanowiły 4% (30) wszystkich zawodów.
- Wśród nich były trzy na poziomie wykształcenia wyższego (*pielęgniarka, inżynier elektryk i specjalista do spraw szkoleń*) i siedem poziomu wykształcenia średniego.